

18.10.2022

Dnro 21747/03.04.04.04.33/2021

Asia Päätöksen täytäntöönpanoa koskeva asia

Valittaja Kansalaisten kaivosvaltuuskunta-MiningWatch Finland ry
Asiamies: Mika Flöjt

Luvanhakija Mawson Oy (jäljempänä yhtiö)
Asiamies: asianajaja Henna Lusenius
Borenus Asianajotoimisto Oy

Päätös, josta valitetaan**Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 9.11.2021
Lupatunnus ML2013:0041**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä Tukes) on myöntänyt jatkoaikaa yhtiön malminetsintäluvalle nimeltä ”Kairamaat 2-3” lupatunnuksella ML2013:0041. Myönnetyllä luvalla on jatkettu malminetsintäluvan voimassaoloa lupapäätökseen liitetyn kartan osoittamalla alueella. Lupa on voimassa kolme vuotta päätöksen antamisesta.

Malminetsintäalue sijaitsee Ylitornion kunnan alueella ja sen pinta-ala on 1461,9 hehtaaria. Malminetsintäalue sijaitsee lähes kokonaisuudessaan Mustiaapa-Kaattasjärven Natura-alueella (FI1301301), joka on liitetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin ja lintudirektiivin perusteella.

Tukes on päätöksessään kaivoslain 169 §:n 1 momentin nojalla määrännyt, että lupapäätöksen lupamääräyksessä 1 kuvattuihin yksilöityihin toimenpiteisiin 1-3 voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä annettuja lupamääräyksiä noudattaen, kun malminetsintäluvan jatkoaikapäätöksessä edellytetyt velvoitteet on suoritettu. Täytäntöönpanomääräystä koskevissa perusteluissa on todettu muun ohella, että sallitut toimenpiteet vastaavat vaikutuksiltaan aikaisemmin voimassa olleessa luvassa sallittuja ja ne on suoritettava lupapäätöksessä mainituin ehdoin ja rajoittein.

Täytäntöönpanomääräyksen nojalla luvan haltija voi suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät.
 - 1.2. Kivivasara
 - 1.3. Ah-näytteenotto
 - 1.4. Moreeni- ja raskasmineraalinäytteet
2. Koneellisesti tehtävät maaperänäytteenotto, moreeni-, ura- ja pistenäytteet ja syväkairaus.
 - 2.1. Syväkairausta voi tehdä kohteilla, jotka sijoittuvat jollekin ennakkoon ilmoitetulle ja kartoitetulle kohteelle (liite 8), maksimissaan 252 kappaletta ja BOT-näytteenottoa 300 kappaletta. Syväkairaus sallitaan lupa-alueella ainoastaan talviaikana, kohteen ollessa jäätyneenä ja riittävän lumipeitteen suojaama.

Päätöksellä ei sallita koneellista näytteenottoa tai -kulkemista saukon pesintäaikana eikä viitasammakon kutuaikana (1.5.–31.7.).

Viitasammakoille rajatuilla lisääntymispaikoilla ei saa toteuttaa kairauksia. Rajoitukset koskevat myös 30 metrin etäisyyttä lupa-alueen rajasta.

Tutkimukset on suoritettava lupamääräyksissä 8 ja 9 asetetuina tarkennettuina rajoittein ja vaikutuksia minimoivoin toimin, sekä hakijan Natura-arvioinnissa esitettyjen luontovaikutuksia minimoivoin toimin.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on valituksestaan ja valituksen täydennyksestään tarkemmin ilmenevin perustein vaatinut, että Tukesin päätös ja sen täytäntöönpanomääräys kumotaan ja päätöksen täytäntöönpano kielletään välittömästi. Valittaja on toissijaisesti vaatinut, että asia palautetaan Tukesille uudelleen käsiteltäväksi ja syväkairaukset hankealueella kielletään. Lisäksi valittaja on vaatinut yhtiön ja Tukesin velvoittamista yhteisvastuullisesti korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Merkitään

Hallinto-oikeus on 1.7.2022 antamallaan välipäätöksellä numero 900/2022 kieltänyt Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen 9.11.2021 (ML2013:0041) täytäntöönpanon. Päätöksen mukaan määräys on voimassa, kunnes valitus on hallinto-oikeudessa ratkaistu tai kunnes hallinto-oikeus, kuultuaan asiaan osallisia, mahdollisesti antaa asiassa uuden täytäntöönpanoa koskevan määräyksen.

Asian käsittely ja selvittäminen

Tukes on antanut lausunnon valituksen johdosta.

Hallinto-oikeus on valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan asian ratkaisemiseksi kuullut asiassa yhtiötä ja valittajaa.

Yhtiö on selityksessään vaatinut hallinto-oikeutta käsittelemään täytäntöönpanon kieltämistä koskevan asian uudelleen ja sallimaan valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon. Yhtiö on todennut muun ohella, että valituksenalainen päätös mahdollistaa sisällöllisesti samanlaiset toimenpiteet kuin aikaisemminkin kyseisellä malminetsintäalueella voimassa olleet luvat. Päätöksen mukaista toimintaa on harjoitettu useamman vuoden ajan ilman haitallisia ympäristövaikutuksia. Valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpano ei mahdollista toimintaa, joka tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Hankkeen Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan tutkimustoiminnan ei olemassa olevaan luontotietoon, kokemuksiin, seurantatuloksiin eikä muuhun tieteelliseen tietoon perustuen voida olettaa aiheuttavan sen kaltaisia haitallisia vaikutuksia alueen luontoarvoille, joiden seurauksena minkään alueella esiintyvän lajin tai luontotyypin olemassaolo tai selviytymismahdollisuudet alueella vaarantuisivat. Myös ELY-keskus on todennut luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen lausuntonsa johtopäätöksensä, että hankkeesta ei aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustiaapa-Kaattajärven Natura-alueen suojelun perusteena oleville lajeille tai luontotyypeille tai alueen eheydelle yhteisvaikutukset huomioiden, kun arvioinnissa esitetyt lieventämistoimenpiteet ja lausunnossa esitetyt tarkennukset lajien turvaamisesta ja huomioimisesta ovat käytössä.

Valittaja on antanut vastaselityksen yhtiön täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan selityksen johdosta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Kaivoslain 168 §:n 1 momentin mukaan malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu.

Kaivoslain 169 §:n 1 momentin mukaan kaivosviranomaisen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Pykälän 2 momentin mukaan edellytyksenä määräykselle on, että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuteen sovelletaan vastaavasti, mitä 10 luvussa säädetään.

Kaivoslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp) 169 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan malminetsintäluvan mukaisiin

toimenpiteisiin voidaan pääsääntöisesti 168 §:n mukaisesti ryhtyä vasta, kun lupapäätös on lainvoimainen. Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta annettua päätöstä koskeva valitus voi kohdistua johonkin rajattuun erilliskysymykseen, esimerkiksi malminetsintäalueen tiettyyn osaan taikka tiettyihin malminetsintämenetelmiin. Tällainen saattaisi tarpeettomasti viivästyttää malminetsinnän jatkumista koko malminetsintäalueella. Kaivosviranomaisen olisi luvassa yksilöitävä sallitut toimenpiteet. Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä tällaisina kyseeseen tulevina toimenpiteinä voisivat olla lähinnä aiemmin voimassa olleen luvan mukaisten tutkimustoimenpiteiden jatkaminen laadultaan ja laajuudeltaan vastaavina.

Nyt kysymyksessä oleva malminetsintäalue sijaitsee lähes kokonaisuudessaan Mustiaapa-Kaattasjärven Natura-alueella (FI1301301). Alueella aiemmin voimassa olleessa, Tukesin päätöksellä 18.1.2019 myönnettyssä luvassa on sallittu muun muassa 200 syväkairauspisteen toteuttaminen. Tukes on valituksenalaisella päätöksellä jatkanut edellä mainitun malminetsintäluvan voimassaoloa, ja myöntänyt luvan muun ohella 252 uuden syväkairauspisteen toteuttamiseen. Lisäksi täysin uutena malminetsintämenetelmänä on sallittu 300 BOT-näytteenottopisteen toteuttaminen. Käytettävissä olevasta selvityksestä ilmenee edelleen, että valituksenalaisella päätöksellä sallittu malminetsintätoiminta sijoittuu aiemmin voimassa olleeseen lupaan nähden myös osittain eri alueille. Valittaja on valittanut päätöksestä kokonaisuudessaan ja katsonut, että malminetsinnän harjoittamisen edellytykset alueella eivät täyty. Valittaja on muun ohella katsonut, että suoritettu Natura-arviointi on puutteellinen.

Hallinto-oikeuden arvion mukaan valituksenalaisella päätöksellä sallittu tutkimustoiminta ei kaivoslain 169 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla vastaa laadultaan ja laajuudeltaan alueella aiemmin voimassa olleen luvan mukaista toimintaa. Tämän vuoksi ja kun otetaan huomioon toiminnan sijoittuminen luonnonsuojelulaissa tarkoitetulle Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella sekä esitetyt valitusperusteet, toiminnasta aiheutuvista vaikutuksista jää asian käsittelyn tässä vaiheessa epävarmuus, eikä asiassa voida siten poissulkea sitä, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja kiellettyjä seurauksia. Tämän vuoksi hallinto-oikeus hylkää Mawson Oy:n vaatimuksen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen 9.11.2021 (ML2013:0041) täytäntöönpanon sallimisesta. Hallinto-oikeuden 1.7.2022 antamassa välipäätöksessä numero 900/2022 tarkoitettu täytäntöönpanokiello on voimassa, kunnes valitus on hallinto-oikeudessa ratkaistu tai kunnes asiassa mahdollisesti toisin määrätään.

Hallinto-oikeus antaa vireillä olevaan valitusasiaan ja korvattaviksi vaadittuja oikeudenkäyntikuluja koskevaan vaatimukseen ratkaisun erikseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Kaivoslaki 169 § 4 mom

Muutoksenhaku

Kaivoslain 169 §:n 4 momentin mukaan tähän päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla, vaan päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Marja-Riitta Tuisku, Anne-Mari Keskitalo, Laura Juntunen ja Anni Kontturi.

Esittelevä jäsen

Anni Kontturi

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös

Valittajan asiamies, todisteellista sähköistä tiedoksiantoa käyttäen

Jäljennös

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, sähköpostitse
Mawson Oy:n asiamies, sähköpostitse

Maksutta

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS

PL 189, Isokatu 4
90101 OULU

Port Payé
Finlande
126963
Posti Oy

posti

Saantitodistuskirje

Lähettiläjä Avsändare From
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189

FI-90101 OULU
Finland

Vastaanottaja Adressat To
Mika Flöjt
Kormasentie 1

FI-93600 KUUSAMO
Finland

Lähettiläjän viite Avsändarens referens
27.10.2022, nro 1437/2022, dnro 21747/2021

nShift Delivery Web Engine prod-20221018140

RS EDI
SSI

Postimaksu maksettu
Suomessa
Porto Betall
i Finland
Posti Oy

PRIORITY

Posti Green

Päivämäärä Datum

27.10.2022

0,05 kg

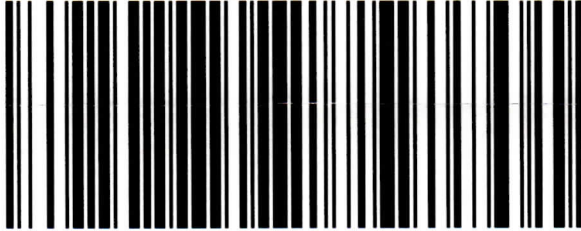
m3

Lisäpalvelut Tilläggstjänster

Maksaja muu kuin lähettiläjä Betalaren annan än avsändaren

Maksajan sopimustunnus
Betalarens avtalskod

RS755992905FI

RS755992905FI - nShift Delivery / 601759

SAANTITODISTUS MOTTAGNINGSBEVIS

PALAUTUSOSOITE RETURADDRESS

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189

FI-90101 OULU

VASTAANOTTAJAN NIMI JA POSTIOSOITE ADRESSATENS NAMN OCH POSTADRESS
Mika Flöjt
Kormasentie 1

FI-93600 KUUSAMO

LÄHETTÄJÄN VIITE AVSÄNDARENS REFERENS
27.10.2022, nro 1437/2022, dnro 21747/2021

Pvm, vastaanottajan/valtuutetun allekirjoitus ja nimeselvennys
Datum, adressatens/befullmäktigades underskrift och namnförtydligande

Lähetys on luovutettu Försändelsen har överlätit

Vastaanottajalle Till adressaten Valtuutetulle Till befullmäktigade

Luovutusehto Villkor för överlämningen

Vain vastaanottajalle henkilökohtaisesti Endast till adressaten personligen

Luovuttajan allekirjoitus ja nimeselvennys
Överlämnarens underskrift samnt namnförtydligande

Henkilöllisyys on tarkastettu / Identiteten kontrollerad

Henkilökortti Identitetskort Passi Pass
 Ajokortti Muu Muu
 Korkort Annan Annan

Yrityksen/yhteisön edustajana valtakirja ja/tai enint. 3kk aiemmin päivätty kaupparekisteriote tai vastaava mukaan.
Företagets/organisationens firmateckningsrätt påvisas med fullmakt och/eller ett registerutdrag eller motsvarande utdrag (daterat max. 3 mån tidigare).

Lisätiedot Tilläggsuppgifter

Posti Green - ilmastovstävällinen kuljetus

Mat.nro 0112950 A5 arkki 4501761486 02.22

Saatu tiedoksi 3.11.2022

HIK1218

K1218